

คู่มือการปฏิบัติงาน

ของ

นางภาวิณี กระแสน์ญาณ
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและสนับสนุนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยผลักดันคุณภาพการศึกษาให้เกิดผลรวมที่ได้รับ คือ คุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ได้เล็งเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา จึงได้มีแนวนโยบายให้ศึกษานิเทศก์จัดทำคู่มือ การปฏิบัติงาน เพื่อศึกษานิเทศก์ทำงานอย่างมีระบบแบบแผน สามารถปฏิบัติงานได้ตามบทบาท ครอบคลุมงานที่ได้ตั้งไว้ในขอบข่ายภารกิจที่รับผิดชอบ สอดคล้องตามแนวนโยบาย รวมถึงการปฏิบัติงานแทนกันได้ภายในกลุ่มงาน ซึ่งเป็นการส่งเสริมสนับสนุน ความร่วมมืออย่างหนึ่งของผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้จัดทำจึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของตนเองขึ้น โดยการวิเคราะห์ภารกิจ บทบาทหน้าที่ ตลอดจนมาตรฐานการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์และผู้เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บังเกิดผลสูงสุด

ภาวิณี กระแสร์ญาณ

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

ขอบข่ายการปฏิบัติงาน

งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	1
งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	4
งานส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาและติดตามการอ่าน การเขียนของนักเรียน	7
งานส่งเสริมให้โรงเรียนมีความพร้อมในการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA)	10
งานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด	13

คู่มือการปฏิบัติงาน
ของ นางภาวิณี กระแสรุณยาน คึกษานิเทศก์
กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

ชื่องาน งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

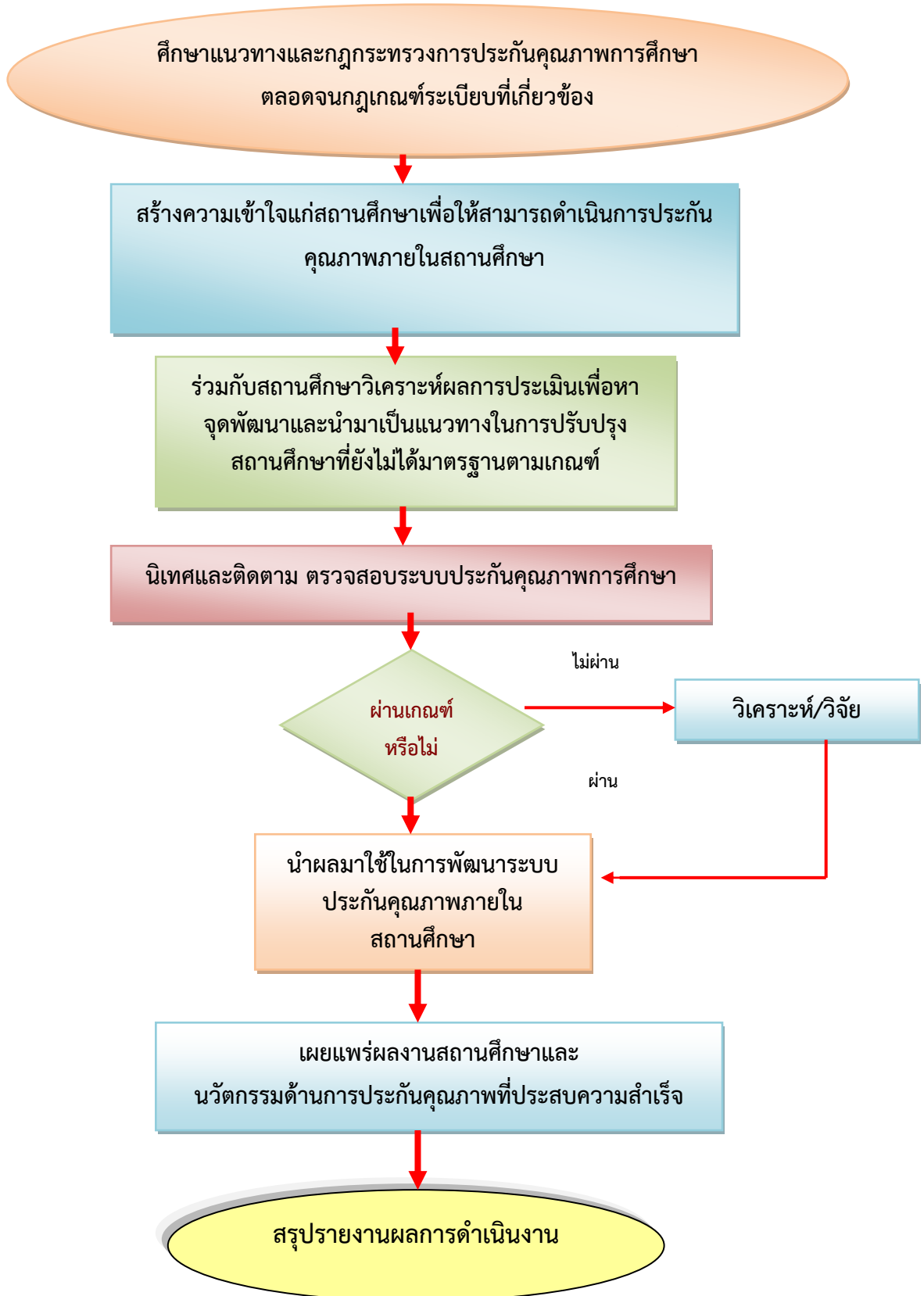
ขอบข่ายงาน

วิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา ประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติงาน

๑. ศึกษาแนวทางและกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนกฎเกณฑ์ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
๒. สร้างความเข้าใจแก่สถานศึกษาเพื่อให้สามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
๓. ร่วมกับสถานศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อหาจุดพัฒนาและนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์
๔. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์อย่างเป็นระบบ
๕. จัดตั้งคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อติดตามช่วยเหลือการพัฒนาคุณภาพภายในของสถานศึกษา
๖. จัดทำระบบสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
๗. นิเทศ ติดตาม กำกับ สถานศึกษาทุกแห่งให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์
๘. สรุปรายงานผลการดำเนินงานจัดทำเอกสาร เผยแพร่ผลงานของ สถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน และนวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙
  ๒. มาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑
  ๓. กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑
  ๔. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทุกฉบับ
  ๕. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑
  ๖. แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.
- .....

ชื่องาน งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

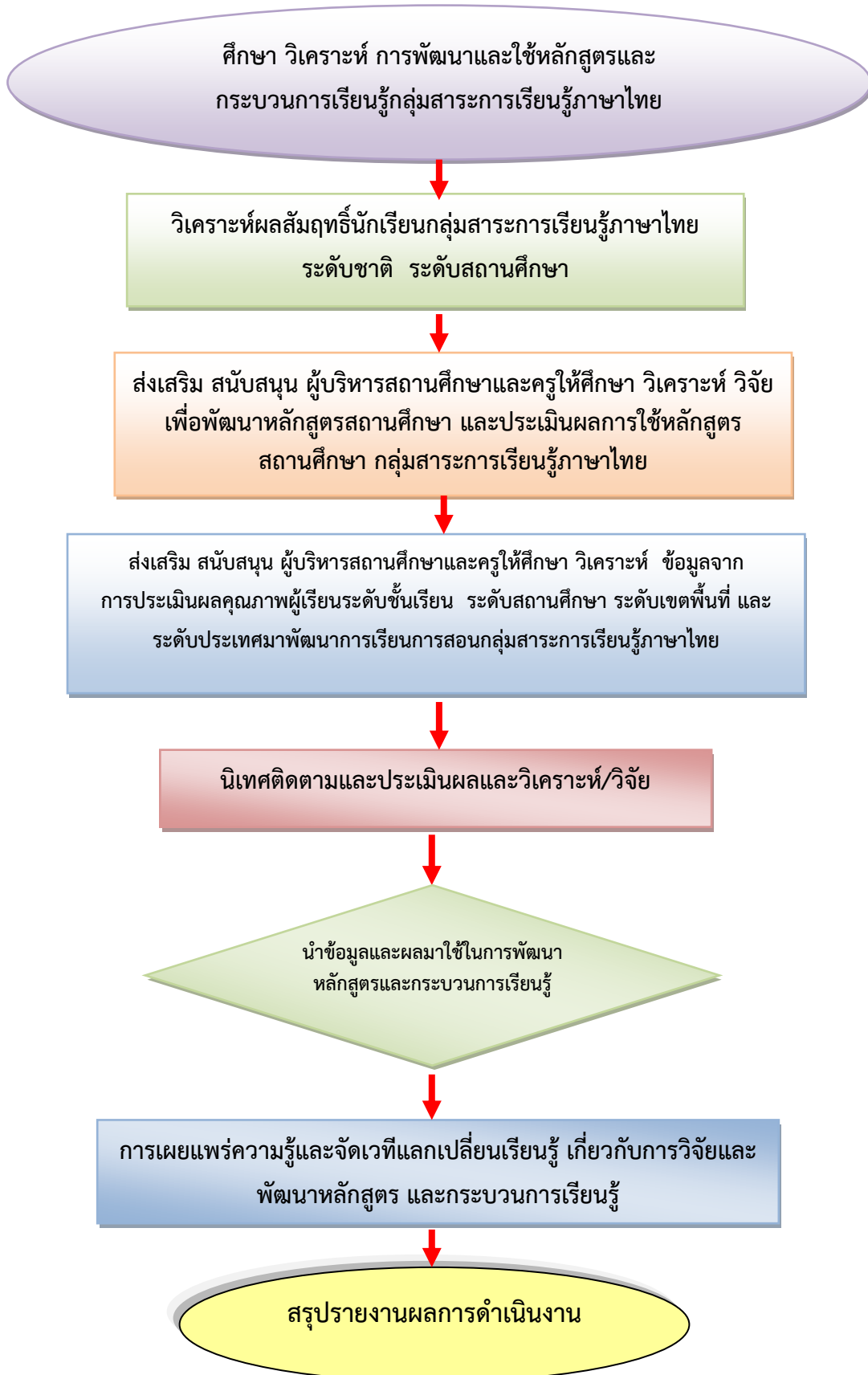
ขอบข่ายงาน

เป็นงานส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติงาน

๑. ศึกษา วิเคราะห์ การพัฒนาและใช้หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
๒. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์นักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชาติ ระดับสถานศึกษา
๓. ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
๔. ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิเคราะห์ ข้อมูลจากการประเมินผลคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่ และระดับประเทศมาพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
๕. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือแนะนำผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ
๖. นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายในการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
๗. ส่งเสริม สนับสนุน การเผยแพร่ความรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้
๘. สรุปรายงานผลการดำเนินงาน

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๒. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
๓. แนวปฏิบัติการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

.....

ชื่องาน งานส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาและติดตามการอ่าน การเขียนของนักเรียน

ขอบข่ายงาน

เป็นงานที่มุ่งส่งเสริมให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาการอ่าน การเขียน ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ศึกษานโยบาย จุดเน้น และเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๒

๒. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๓. ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตาม และประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนา การอ่าน การเขียน ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๑) ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน การเขียน ของนักเรียนในสถานศึกษา

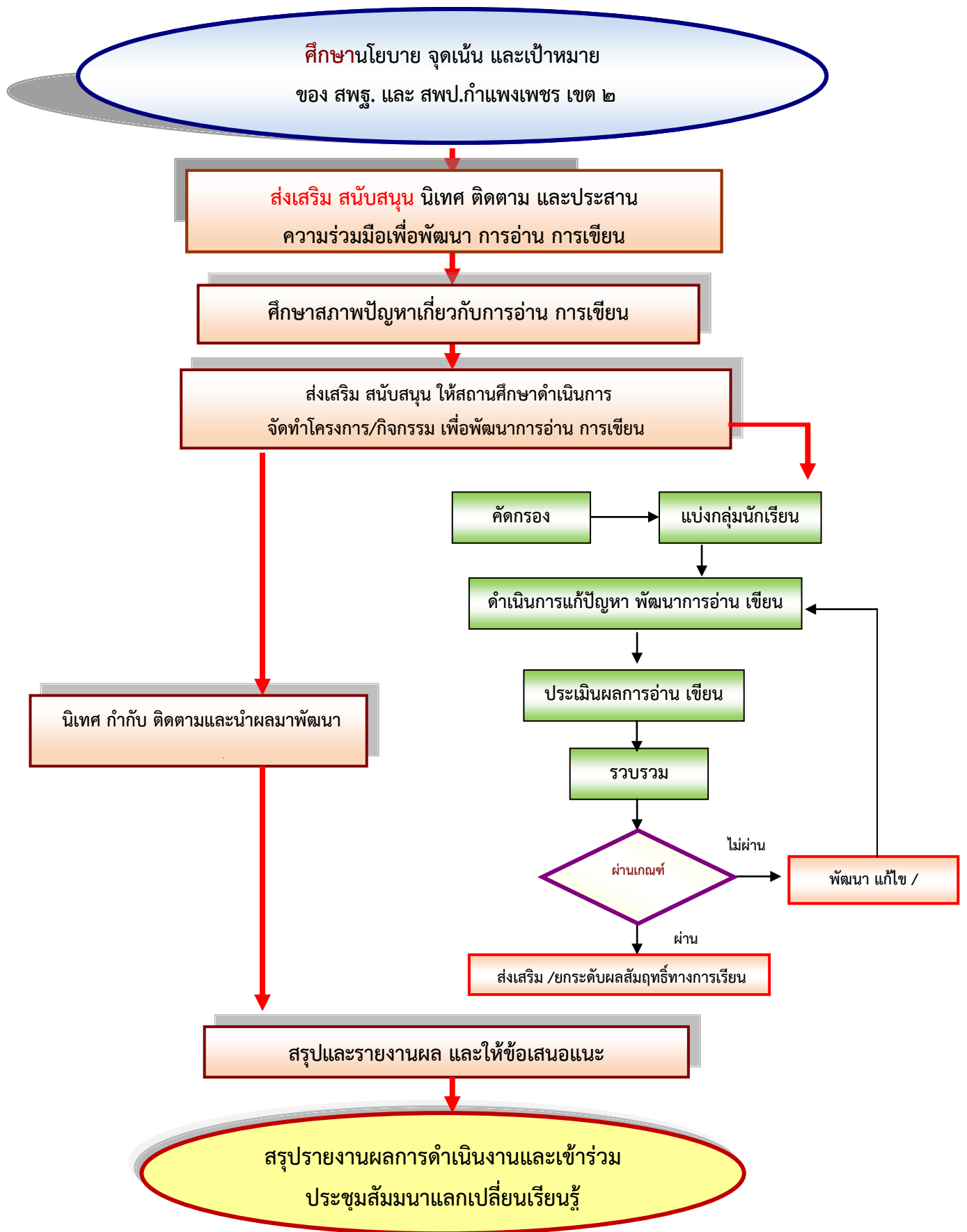
๒) ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำโครงการ/กิจกรรมพัฒนาการอ่าน การเขียน ด้วยวิธีที่หลากหลาย อย่างชัดเจน

๓) ดำเนินงาน กิจกรรม โครงการเพื่อพัฒนาการอ่าน การเขียน

๔) นิเทศ กำกับ ติดตามและนำผลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๕) สรุปและรายงานผล และให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๔. เมื่อสิ้นภาคเรียนจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินการนิเทศ และเข้าร่วมประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครู/ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาการอ่าน การเขียน เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๒
๒. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๓. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....

ชื่องาน งานส่งเสริมให้โรงเรียนมีความพร้อมในการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA)

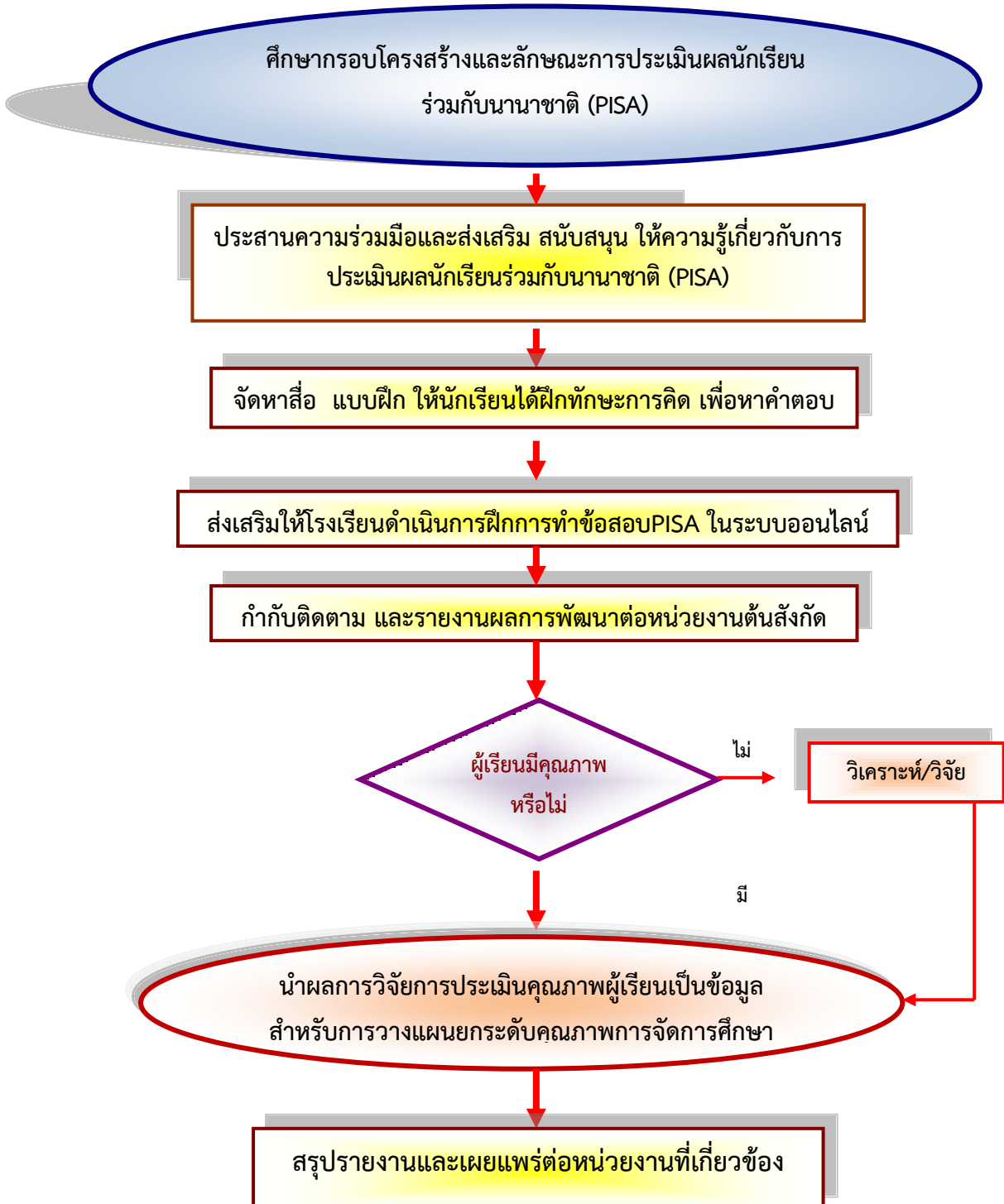
ขอบข่ายงาน

เป็นการดำเนินการพัฒนา และเตรียมความพร้อมในการทดสอบนักเรียนตามกรอบโครงสร้างและลักษณะการประเมิน PISA ตามนโยบายของสพฐ. และ สทศ. เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ในอันที่จะนำไปใช้ในการวางแผน กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติงาน

๑. ศึกษากรอบโครงสร้างและลักษณะการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA)
๒. ประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA)
๓. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA)
๔. จัดหาสื่อ แบบฝึก ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด เพื่อหาคำตอบก่อนการสอบจริง
๕. ส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการฝึกการทำข้อสอบPISA ในระบบออนไลน์ตามแนวทางที่ สสวท.กำหนด
๖. กำกับติดตาม และรายงานผลการพัฒนาต่อหน่วยงานต้นสังกัด
๗. นำผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (PISA) มาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในทุกกระดับ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๒. กรอบโครงสร้างและลักษณะการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA)
๓. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA)
๔. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๒

.....

ชื่องาน งานนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด

ขอบข่ายงาน

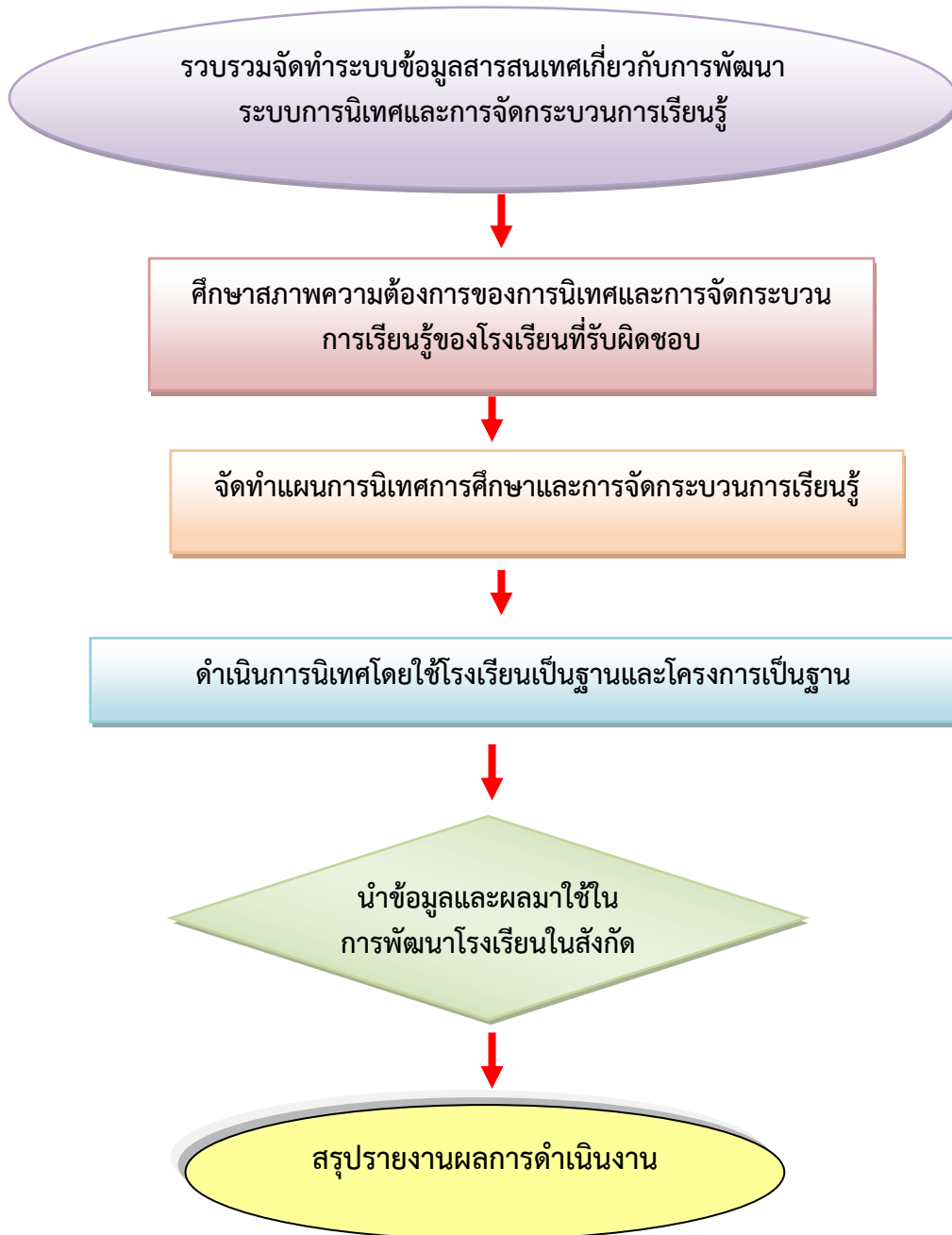
งานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนที่รับผิดชอบ เป็นงานที่มุ่งส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตามและประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน ให้จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียน ครูผู้บริหารโรงเรียนและโรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพอย่างมีระบบ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. รวบรวมจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้
๒. ศึกษาสภาพความต้องการของการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนที่รับผิดชอบ
๓. จัดทำแผนการนิเทศการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้
๔. ดำเนินการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและโครงการเป็นฐาน
  - ๔.๑ การนิเทศโดยโรงเรียนเป็นฐาน ส่งเสริมการนิเทศภายใน ส่งเสริมเครือข่ายนิเทศ การนิเทศอย่างมีส่วนร่วม การระดมพลังนิเทศจากทุกฝ่าย
  - ๔.๒ นิเทศโดยใช้โครงการเป็นฐาน โครงการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขนาดเล็ก การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการอ่าน เขียน และคิดคำนวณ โรงเรียนดีประจำตำบล โรงเรียนประชารัฐ ฯลฯ
๕. นำข้อมูลและผลมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียนในสังกัด
๖. จัดทำสรุปรายงานผลและเผยแพร่เทคนิคการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๒
๒. ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๒ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนและศูนย์ประสานงานการศึกษาอำเภอ พ.ศ.๒๕๕๔